

SLAUGOS PRAKTIKOS VERTINIMAS REFLEKTUOJANT: STUDENTŲ POŽIŪRIS

Viktorija Piščalkienė¹, Eglė Stasiūnaitienė²

¹Kauno kolegijos Medicinos fakultetas, ²Vytauto Didžiojo universiteto Socialinių mokslų fakultetas

Raktažodžiai: reflektavimas, patirtinis mokymasis, studijos.

Santrauka

Globali ir sparčiai kintanti socialinė erdvė iškelia naujus iššūkius žmogui – turėti kritinio mąstymo, sprendimų priėmimo, nuolatinio mokymosi gebėjimus. Šiuolaikinių studijų kontekste visų šių gebėjimų neįmanoma įgyti be refleksijos. Refleksijos, kaip proceso, esmė – mokymasis per savo minčių, jausmų, elgsenos atpažinimą ir analizavimą, esamos situacijos analizę, klausimų iškėlimą, patirties prasmės ieškojimą. Tyrimo tikslas – atskleisti studentų reflektavimo patirtį, vertinant slaugos praktiką. Tyrimė dalyvavo 72 bendrosios praktikos slaugos II kurso studentai, kurie buvo atlikę penkias mokomąsias ir profesinės veiklos praktikas. Būsimiems slaugytojams buvo pateiktas kausimas, grindžiamas refleksijos/ reflektyvumo įgūdžių panaudojimu analizuojant konkrečias būsimos profesijos situacijas. Duomenys apdoroti kokybinės turinio analizės metodu, išskiriant kategorijas, susijusias su tiramu fenomenu. Studentų refleksijose buvo aprašyta, analizuojama nauja patirtis, susijusi su pozityviu ir negatyviu slaugos realybės vertinimu, apgalvojami nauji ateities veiksmai. Pozityviai vertindami slaugos praktiką būsimi slaugos specialistai ją suvokia kaip: higienos principų laikymąsias slaugoje, išreiškiamą nuoširdų ir draugišką požiūrį į pacientą, atsakingai vykdomą slaugą klinikinio požiūriu. Negatyvaus slaugos praktikos vertinimo priežastys buvo šios: higienos principų nesilaikymas, pacientų dehumanizavimo, socialinės diskriminacijos, pacientų privatumo ignoravimo apraiškos mokymo (informavimo) ir bendravimo stoka slaugoje.

Išvadas

Studijavimas traktuojamas kaip specifinis mokymosi būdas, kurio paskirtis – įgyti specifines žinias ir gebėjimus

ir juos taikyti įvairiose socialinėse praktinėse veiklose. Griepentrog (2010) pažymi lygmenis, charakterizuojančius įsijungimą į profesinę veiklą po studijų [6]: studijos yra vienas iš kelių įgyti profesiją tokią, kokia suvokiama (pvz., medicina, pedagogika); studijos leidžia pažinti platų veiklos lauką ir jame esančias pozicijas (pvz., inžinerija, biomedicina, gamtos mokslai); studijos – tai mokslinis išsilavinimas, nebūtinai orientuotas į konkrečią profesinę veiklą (socialiniai ir humanitariniai mokslai).

Kad gerai išmanytų tai, ką studijuoja, ir vėliau galėtų lanksčiai pritaikyti veiklos pasaulyje, studentui reikia daug kartų susidurti su ta pačia medžiaga skirtinguose kontekstuose, ją įvairiapusiškai išnagrinėti, sujungti naują informaciją ar patirtį su anksčiau išmoktais dalykais. Tokias aplinkybes užtikrina teorinių ir praktinių studijų dermė.

Praktikos metu turėtų būti įgyvendinami keli tikslai: studentas turi pasirengti atpažinti esminius studijų tikslus, kokią reikšmę teorinės studijos (žinios) turi ir kaip jas pritaikyti kasdieninėje profesinėje veikloje; kritiškai vertinti stebimus mokymosi procesus ir tikslingai planuoti juos pagal savo mokymosi perspektyvas, t.y. tobulinti reflektavimo gebėjimus; reflektuojant įvertinti, kokią reikšmę turi studijų kolegų, vėliau – darbo kolegų parama studijavimui ir mokymuisi, po to perkelti tai į profesinę veiklą [7]. Apibendrinanti refleksija leidžia studentams patikslinti įgytą patirtį ir padaro ją aiškesnę, tuomet ir jų įsivaizduojama praktinė veikla tampa tikslesnė ir aiškesnė [12]. Refleksija studijų ir praktikos metu sąlygoja naujų įgūdžių formavimąsi, žinių įsisąmoninimą ir naujų prasmų kūrimą, naujo suvokimo apie reiškinius atsiradimą [8]. Praktikos metu vyksta ir darbo lauko tyrinėjimas – studentai atranda teorijos sąsajas su profesinėmis veiklomis, taip pat išsiaiškina, ką jie galėtų ir norėtų atlikti būsimoje profesinėje veikloje ar darbo vietoje [5,12]. Analizuodami savo patirtis, studentai gali dalintis tarp savęs surinktais duomenimis bei numatyti veiklos gerinimo tendencijas, aptarti, kokie esminiai požymiai charakterizuoja profesinį lauką, kokių gebėjimų reikalaujama ir ką jie turi įgyti studijų ir praktikos metu. Vertinant savo galimybes profesiniame lauke, galima užduoti tokius

klausimus: Ką aš pateiksiu profesinėje aplinkoje? Ko man dar trūksta ir ką aš norėčiau įgyti? Kokių rezultatų aš tikiuosi iš praktikos ir kokią įtaką tai gali turėti mano studijoms ir profesinei veiklai ateityje? Kokios priemonės ar koks žmogus man gali pagelbėti tai pasiekti? [12].

Studijų procese refleksija suvokiama kaip metodologinis požiūris, priemonė, kuri padeda ugdyti studijuojančių savarankišką mokymąsi, taip pat studentų supratimo ir kritinio mąstymo gebėjimus [3]. Studijuojantieji edukacine prasme reflektuoja tada, kai jie analizuoja arba vertina vieną ar kelias asmenines patirtis ir iš šių apmąstymų suformuoja apibendrinimus [8,13].

Mezirow (2000) apibrėžia kritinę, turinio ir proceso refleksiją. Kritinė refleksija apibūdinama kaip prielaidų, nuomonių ir įsitikinimų įtaka suvokimui, mąstymui, jausmams, o štai turinio refleksija nukreipta į pastarųjų tyrinėjimą. Proceso refleksija įvertina šių procesų ir poelgių efektyvumą [10].

Pažymėtina, kad reflektavimo procesui būdinga tam tikra seka. Pirmą, remiantis patirtimi, apibrėžiamas reflektavimo tikslas, vėliau nauja patirtis aprašoma ar aptariama. Tai atlikus - nauja patirtis analizuojama ir interpretuojama, galimos naujos veiklos alternatyvos integruojamos į esamą situaciją ir iš naujo apgalvojami ateities veiksmai, elgsena ir kt. Remiantis nauja patirtimi imamas veiksnių situacijai keisti. Sekant minėtus žingsnius tam tikrame socialiniame kontekste, reflektavimas sujungia savęs suvokimo, kritinio mąstymo ir analizės įgūdžius [1, 2]. Savianalizės ir refleksijos esmė - ne tik apibūdinti jau atliktus darbus ar studijas, bet ir įvardyti tolimesnius asmeninio ar profesinio tobulėjimo poreikius [4].

Tyrimo tikslas - atskleisti studentų reflektavimo patirtį, vertinant slaugos praktiką.

Respondentų kontingentas ir tyrimo metodologija

Tyrimo objektas - studentų reflektavimo patirtis slaugos praktikos kontekste.

Tyrimo dalyvavo 72 bendrosios praktikos slaugos II kurso studentai, kurie per pirmus ir antrus studijų metus buvo atlikę penkias praktikas: bendrosios slaugos (mokomoji praktika), terapinės, chirurginės, bendruomenės ir geriatrinės slaugos (profesinės veikos praktikos). Bendra praktinio mokymo apimtis siekė 33 ECTS kreditus. Studentai praktikas atliko įvairiuose Lietuvos regionuose. Tyrimo imtis – tikslinė, patgioji, esanti tyrimui aktualiam kontekste.

Tyrimas buvo vykdomas 3 skirtingose akademinėse grupėse, kuriose dalyvavo studentai atvykę pristatyti chirurginės slaugos praktikos savarankiško darbo užduotis, aptarti aktualius šios praktikos klausimus. Būsimiems ben-

drosios praktikos slaugytojams buvo pateiktas klausimas, grindžiamas reflektavimo gebėjimų panaudojimu analizuojant konkrečias būsimos profesijos situacijas: „Kokios Jūsų mintys apie slaugos realybę, kiek ir kaip ji skiriasi nuo slaugos misijos?“.

Tyrimo metodas – nestruktūruota refleksija raštu. Duomenys apdoroti kokybinės turinio analizės metodu, išskiriant su tiramu fenomenu susijusias kategorijas.

Tyrimo rezultatai

Tyrimo rezultatai parodė, kad studentai savo reflektaviuose pasisakymuose, vertinančiuose slaugos realybę, pateikia tiek pozityvią, tiek negatyvią nuomonę. Studentų refleksijose išryškėjo savęs ir profesinės situacijos bei aplinkos supratimas, kuris ateityje bus naudingas studijų procese bei profesinės karjeros kelyje ateityje.

Didžioji dalis studentų savo reflektaviuose pasisakyo

1 lentelė. Pozityvus slaugos praktikos vertinimas studentų požiūriu (N=53)

Kategorija	N	Autentiškų pasisakymų fragmentai
Higienos principų laikymasis slaugoje	23	<...perrišant žaizdas buvo laikomasi ypač griežtų aseptikos taisyklių...> (11 respondentas). <...visi panaudoti pincetai ir indeliai buvo merkiami į sterilizuojamą skystį, kruopščiai plunami ir supakuojami...> (12 respondentas). <...džiaugiausi aseptikos-antiseptikos taisyklių laikymusi...> (17 respondentas).
Nuoširdus ir draugiškas požiūris į pacientą	16	<...kiekvienas žmogus į skyrių yra gražiai priimamas, visada bendraujama maloniai ir draugiškai...> (17 respondentas). <...personalas maloniai bendravo su pacientais...> (8 respondentas). <...slaugytojos kiekvieną dieną visų paklausdavo ar neskauda...> (35 respondentas). <...slaugytojos paklausus ar jai patinka jos darbas, atsakė teigiamai...> (56 respondentas). <...po šitų gražių poelgių ir man pačiai būdavo maloniau ir džiugu, kad pacientas laimingas...> (22 respondentas). <...net savo kavos padarydavo, jei pacientui nukrisdavo spaudimas, o vaistų dar nereikėtų duoti...> (43 respondentas). <...palaikydavo už rankos, kai net nuskausminamieji vaistai nepadėdavo...> (27 respondentas).
Atsakingai vykdoma klinikinė slauga	14	<...jam priklausė pietums valgyti tik sultinio, o slaugytoja paprašė maistą dalinančios slaugutės, kad jam įdėtų bulvių košės ir dar padažo užpiltų...> (11 respondentas). <...aiškinamasi kas vyksta, rūpinamasi, domimasi savijauta...> (17 respondentas). <...mačiau kaip sesutės stebi ar slaugutės maitina pacientus...> (59 respondentas).

muose išsakė teigiamus slaugos praktikos vertinimus. Pozityvus slaugos praktikos vertinimas studentų požiūriu buvo suskirstytas į šias kategorijas: “Higienos principų laikyma-

2 lentelė. Atsakomybės ir etikos stoka slaugoje ir jos priežastys studentų požiūriu (N=55)

Kategorija	N	Autentiškų pasisakymų fragmentai
Higienos principų nesilaikymas slaugoje	17	<...pirštines naudojamos, tačiau ne visada...> (6 respondentas). <...procedūros metu buvo įsidurta į veną. Tačiau slaugytoja išspaudė kraują, praplovė ir niekur nesikreipė“ (15 respondentas). <... nepasikeitusi pirštinių pradėjo dalinti pacientams maistą...> (32 respondentas). <...perrišinėjant žaizdas toje pačioje palatoje keliems pacientams buvo naudojamas vienas pincetas...> (29 respondentas). <...vedant į šlapimo pūslę kateterį nebuvo dezinfekuojama aplink lytinius organus...> (35 respondentas).
Pacientų dehumanizavimas	10	<...padėjėja pacientei nedavė po pietų atsigerti arbatos, dėl to, kad ji gerdama skysčius labai springdavo, o paslapčia tą arbatą išpildavo į kruką ir visiems sakydavo, kad išgėrė arbatą...> (15 respondentas). <...sanitarės būna labai nemandgios su tais pacientais, kurie daug ir dažnai šlapinasi ar tuštinasi...> (26 respondentas). <...nesvarbu koks yra pacientas, jis yra žmogus ir reikia su juo kalbėti žmoniškai, o ne rėkti...> (34 respondentas).
Pacientų socialinė diskriminacija	7	<...personalas į asocialius asmenis kreipia mažiau dėmesio, dažnai juos nuvertina ir menkina...> (3 respondentas). <...pagyvenęs vyras, nevengiantis alkoholio, buvo diskriminuojamas...> (44 respondentas).
Pacientų privatumo ignoravimas	6	<...personalas netinkamai bendrauja su kai kuriais pacientais, tarpusavyje aptarinėja jų privatų gyvenimą...> (14 respondentas). <...nesuteikdavo privatumo palatoje atliekant procedūras...> (36 respondentas). <...manau, kad ne sanitarėi spręsti, ar pacientas vaidina negalintis ar sunkiai galintis atsikelti iš lovos, ar ne...> (56 respondentas).
Mokymo ir informavimo elementų trūkumas slaugos praktikoje	8	<...pamirštama paminėti kiek ir kokio maisto artimieji gali atnešti...> (2 respondentas). <...artimieji nepakankamai informuojami apie paciento situaciją...> (28 respondentas). <...pacientai nežino, kad operacijos metu reikės nusirengti nuogai...> (39 respondentas).
Bendravimo ir bendradarbiavimo stoka	7	<...užuot pabendravusios su pacientais, užsiima savo atsinešta veikla iš namų...> (1 respondentas). <...vienos maloniai bendrauja su pacientais, kitos stokoja jiems dėmesio...> (23 respondentas). <...Manau, užuot nuolat gėrusios kavutę, slaugytojos turėtų daugiau bendrauti su pacientais...> (67 respondentas).
Pateisnamų priežasčių ieškojimas slaugytojų veiklos trūkumams paaiškinti	10	<...mes labai skubame atlikti visus darbus greičiau, kartais pamirštam ir „atbunkame“...> (3 respondentas). <...kartais ne dėl tingumo, o dėl lėšų ir priemonių trūkumo labai taupo...> (22 respondentas). <...visur personalas skirtingas ir aptarimų apie pacientus tiek su humoru ir kartais su patyčia išgirsi, bet manau, taip yra visur...> (68 respondentas).

sis slaugoje”, “Teigiamas klinikinės slaugos vertinimas”, “Nuoširdus ir draugiškas požiūris į pacientą” (1 lentelė).

Nemažai studentų (23) džiaugėsi higienos principų ir normų laikymusi slaugoje, tai iliustruoja vienas iš jų pasisakymų. „Visi panaudoti pincetai ir indeliai buvo merkiami į sterilizuojamą skystį, kruopščiai plaunami ir supakuojami. Ant kiekvieno švirkšto turėjo būti pažymėtas vaisto pavadinimas. Kiekvieną rytą plaunami stalai ir spintelės“ (12 respondentas).

Slaugytojų nuoširdų ir draugišką požiūrį į pacientą atspindi šie išsamūs studentų pastebėjimai:

„Slaugytojos kiekvieną dieną visų paklausdavo ar neskauđa?“, „kaip laikotės šiandien?“, „puikiai šiandien atrodote, net žandai Jūsų rausvesni“ (8 respondentas).

„Slaugytoja, su kuria daugiausia dirbau, ligoniams rodydavo jautrumą, atjautą, o paklausus ar jai patinka jos darbas, atsakė teigiamai. Todėl tame skyriuje gulėję ligoniai būdavo laimingi, linksmi“ (56 respondentas).

„Aš atlikdama gerontologijos praktiką pamačiau labai daug gerų dalykų. Ji visada pakalbėdavo kiekvieną pacientą, paklausdavo kaip sekasi, ar išsimiegojo, visada su šypsena ir gerai nusiteikusi įeidavo į palatas. Aš matydavau, kaip ji stengdavosi atgaivinti pacientų gėles, keisdavo jų vandenį, kad tik tos gėlės ilgiau džiugintų pacientus. Tokie maži darbai ir pačiam slaugytojui suteikia daug laimės, nes su tokiais mažais darbais tu jautiesi padaręs kažką ypatingo ir labai gero“ (66 respondentas).

Požiūrį “Atsakingai vykdoma klinikinė slauga” iliustruoja vienas iš pasisakymų: “Dar vienas įvykis, kuris priverė susimąstyti apie nuoširdžias slaugytojas. Žmogus tą dieną buvo paguldytas į skyrių dėl vėžio. Jam priklausė pietums valgyti tik sultinio, o slaugytoja paprašė maistą dalinančios slaugutės, kad jam įdėtų bulvių košės ir dar padažo užpiltų. Sako, vis tvirčiau pavalgys. Tai parodo, kad jos tikrai rūpinasi žmogumi ir joms nėra vienodai, kad jis bus nevalgęs” (11 respondentas).

Analizuojant konkrečias būsimos profesijos situacijas, patirtas profesinės veiklos praktikų metu, studentai pateikė ir negatyvius slaugos realybės vertinimus. Šie vertinimai apibendrintai buvo pavadinti „Atsakomybės ir etikos stoka slaugoje studentų požiūriu” (2 lentelė).

Dažniausiai studentai įžvelgė higienos principų slaugoje nesilaikymo problemą. Tai iliustruoja šie studentų pasisakymai:

„Pirštines naudojamos, tačiau ne visada. Neapsimaunama tam, kad lengviau būtų rasti veną“ (6 respondentas).

„Mačiau nelabai malonų atvejį, kai slaugutė palatoje pacientui keitė sauskelnės ir tuo pačiu metu atvežė pietus ir ji nepasikeitusi pirštinių pradėjo dalinti pacientams maistą“ (32 respondentas).

„Perišinėjant žaizdas toje pačioje palatoje keliems pacientams buvo naudojamas vienas pincetas, pirštinės retai keičiamos“ (29 respondentas).

„Vedant į šlapimo pūslę kateterį prieš operaciją nebuvo dezinfekuojama aplink lytinius organus, taip pat nebuvo naudojamas pincetas, nors pagal visas taisykles turėjo būti naudojamas“ (35 respondentas).

Studentų refleksijose radome ir pacientų dehumanizavimo, socialinės diskriminacijos, privatumo ignoravimo apraiškų slaugoje.

„Slaugos ligoninėje, kurioje atlikau praktiką, mane sukrėtė personalo abejingumas pacientų atžvilgiu. Kai viena padėjėja pacientei nedavė po pietų atsigeriti arbatos, dėl to, kad ji gerdama skysčius labai springdavo, o paslapčia tą arbatą išpildavo į krauklę ir visiems sakydavo, kad išgėrė arbatą“ (15 respondentas).

„Pagyvenęs vyras, nevengiantis alkoholio, buvo diskrieminuojamas. Jo prašymai duoti vaistų nuo skausmo buvo ignoruojami. Atsakymą iš personalo gaudavo štai tokį „Mažiau gerk, gal neskaudės“. Jei reikėdavo jį transportuoti, personalas akivaizdžiai šlykštėdavosi juo, nenorėjo liestis“ (44 respondentas).

„Kartais pastebėdavau, kad personalas netinkamai bendrauja su kai kuriais pacientais, tarpusavyje aptarinėja jų privatų gyvenimą“ (14 respondentas).

Pasitaikė atvejų, kuomet studentai pastebėjo mokymo (informavimo) ir bendravimo stoką slaugoje:

„Ne visada pasakoma, kad griežtai negalima duoti valgyti, pamirštama paminėti kiek ir kokio maisto artimieji gali atnešti. Buvo toks atvejis, kai artimieji sunkios būklės pacientą, maitinamą per zondą ir springstantį net nuo vandens bandė pamaitinti dešrelėmis su bulvių koše. Pacientas pradėjo springti, teko teikti skubią pagalbą“ (2 respondentas).

„Vienos maloniai bendrauja su pacientais, kitos stokoja jiems dėmesio“ (23 respondentas).

Tačiau studentai pateikdami negatyvius slaugos praktikos vertinimus kartu ieško ir tam pateisinančių priežasčių:

„Man gal iš dalies pikta, nes slaugytojoms atrodo gauna daug ligonių ir per mažai laiko. Ir tiesiog mes labai skubame atlikti visus darbus greičiau, kartais pamirštam ir „atbunkame“ (3 respondentas).

„Personalas stengiasi atlikti visus reikalavimus, laikosi higienos normų, tinkamai atlieka manipuliacijas. Tačiau kartais ne dėl tingumo, o dėl lėšų ir priemonių trūkumo, labai taupo, todėl kartais nenaudoja pištinių arba jų nekeičia“ (22 respondentas).

Studentų refleksijose išryškėjo ir jų pačių rolės slaugos praktikoje identifikavimas (3 lentelė). Dažnai studentai jautėsi lygiaverčiais komandos nariais ir pacientų pagalbini-

3 lentelė. Patyrimai, susiję su studentų dalyvavimu slaugos praktikoje (N=14)

Kategorija	N	Autentiškų pasisakymų fragmentai
Studentas – lygiavertis komandos narys	8	<...papuldavo į sesučių kolektyvą, kurios mielai dalindavosi žiniomis, pastebėjimais...> (33 respondentas). <...slaugytojai rūpestingi, visada pasiruošę padėti...> (52 respondentas).
Pagalbininko ir įgalintojo vaidmenų atsiskleidimas studentų tarpe	6	<...aš joms nuvalydavau veidus, akis, po to jos tiesiog „nušvisdavo“ ir pasakydavo „ačiū“ ...> (19 respondentas). <...iš viso skyriaus personalo pacientas prisileisdavo tik mane maitinti ir atlikti manipuliacijas...> (45 respondentas). <...senas žmogus niekada nepamiršta padėkoti...geras jausmas...> (36 respondentas).

ninkais bei įgalintojais. Tai iliustruoja šie pavyzdžiai:

Kategorija „Studentas – lygiavertis komandos narys“: „Papuldavau į sesučių kolektyvą, kurios mielai dalindavosi žiniomis, pastebėjimais. Darant procedūras visada pasakydavo kaip daro ir kaip iš tikrųjų reikėtų daryti“ (33 respondentas). „Visas personalas labai malonus, draugiškas“. „Slaugytojai rūpestingi, visada pasiruošę padėti“ (52 respondentas).

Pagalbininko ir įgalintojo vaidmenų atsiskleidimą iliustruoja šis pavyzdys: „Labai smagu, kad senas žmogus, turintis sunkią demenciją, atsimena tavo vardą, nes vakar tu jam padavei vandens atsigeriti, apiprausi veidą ir senas žmogus niekada nepamiršta padėkoti...geras jausmas“ (36 respondentas).

Išvados

1. Asmenys gali tapti labiau savarankiški studijose, kai jie motyvuojami studijuoti per aktyvią socialinę veiklą, bendraujant ir bendradarbiaujant su kitais bei reflektuojant savo patirtis. Refleksijos pagalba sukonstruotas atsakas į praktikoje susiklosčiusią situaciją tampa stimulu žengiant iš vienos refleksyvaus, patirtinio studijavimo pakopos į kitą. Studentai yra skatinami pasakoti savo kasdieninius išgyvenimus ir patyrimus, kurie vėliau analizuojami ir aptariami, tai yra studentų bendradarbiavimo tiek su dėstytoju, tiek tarpusavyje priemonė. Viena iš svarbiausių užduočių, tenkančių dėstytojams, organizuoti studijų procesą taip, kad jis atitiktų individualius studentų tobulėjimo poreikius bei skatintų pačių studentų atsakomybę už savo veiklą studijų ir praktikos metu.

2. Studentų refleksijose buvo pristatyta ir analizuojama nauja patirtis, susijusi su pozityviu ir negatyviu slaugos realybės vertinimu, apgalvojami savo, kaip profesijos

atstovo, veiklos veiksmi. Pozityviai vertindami slaugos praktiką būsiami slaugos specialistai ją suvokia kaip: higienos principų laikymąsi slaugoje; išreiškiamą nuoširdų ir draugišką požiūrį į pacientą; atsakingą klinikinę slaugą. Studentų refleksijose negatyvaus slaugos praktikos vertinimo priežastys buvo šios: higienos principų nesilaikymas, pacientų dehumanizavimo, socialinės diskriminacijos, pacientų privatumo ignoravimo apraiškos slaugoje bei pacientų ir jų artimųjų mokymo stoka.

Literatūra

1. Britton B. SelfReflection. prieiga per internetą http://www.snvworld.org/sites/www.snvworld.org/files/publications/20_selfreflection_monitoring_and_evaluation_for_personal_learning_bruce_brittonchapter_20.pdf. [žiūrėta 20130318], 2011.
2. Buckler B. A learning process model to achieve continuous improvement and innovation, ISSN 09696474. The Learning organization. Volume 3 – Number 3. United Kingdom.: MCB University, 1996.
3. Degėsis L. Ugdymo fenomenų analizės problemos. Pedagogika. Vilniaus pedagoginis universitetas, 2011.
4. Elango S, Jutti RC, Lee LK. Portoflio as a learning tool: students' perspective. Annals Academy of Medicine, S Elango et al, Vol 34 No 8. Malaysia.: International medical university, 2005.
5. Furmanczyk K., Husmann D., Mormann H. Employability vom Kopf auf die Füße gestellt. Über die Praktikumsbegleitveranstaltung im BA Studium Soziologie. Zeitschrift für Hochschulentwicklung ZFHE Jg.7 / Nr.4. Bielefeld, 2012.
6. Griepentrog M.. Wie finden Sozialwissenschaftler/innen den passenden Beruf? Zielfindung im Studium – Tätigkeitsfelder, 2010.
7. Janssen M., Kansteiner K., Schnebel S., Staman Ch., Stratmann J., Wiedenhorn Th. Neukonzeption der Verschränkung von Theorie und Praxis in der Eingangsphase der Lehramtsstudiengänge Zeitschrift für Hochschulentwicklung ZFHE Jg.8 / Nr.1, Weingarten, 2013.
8. Liuolienė A., Metiūnienė R. Students Learning Thought Reflective Journaling. Santalka. Filosofija. Edukologija, Mykolo Romerio universitetas, 2009; 4(17).
9. Lueg K. Didaktik der sozialen Öffnung: Zur Praxis der Hochschullehre angesichts von Lerner und Milieuvorschiedenheiten in der Soziologie. In K. Späte (Hrsg.), Kompetenzorientiert Soziologie lehren. Dimensionen, Methoden, Perspektiven. Opladen: Verlag Barbara Budrich. 2011; 67-80.
10. Mezirow J. & Associates. Learning as Transformation. Jossey Bass, San Francisco, 2000.
11. Oechsle M., Hessler G. Subjektive Theorien Studierender zum Verhältnis von Wissenschaft und Berufspraxis. Zeitschrift für Hochschulentwicklung, 6(2). P. 214229, prieiga per internetą: <http://www.zfhe.at/index.php/zfhe/issue/view/29>. (žr. 20121016), 2011.
12. Sander, T. Den Menschen da abholen, wo er steht – Kompetenzkonzept und Hochschulbildung. Das Hochschulwesen 1/2010, 311, 2010.
13. Vezzuto L. A. Reflective Thinking. Internetinė prieiga http://charactered.ocde.us/ICE/lessons_html/reflective.html [žiūrėta 20130106], 2005.

THE EVALUATION OF NURSING PRACTICE USING REFLECTION: STUDENTS' APPROACH

V. Piščalkienė, E. Stasiūnaitienė

Key words: reflection, experiential learning, general practice nursing studies.

Summary

Global contemporary social environment changes rapidly and raises new challenges such as the need to think critically, to make decisions and to study permanently. The context of contemporary studies shows the necessity of reflection to implement these subjects. The essence of reflection is an ability to learn identifying and analyzing own thoughts, feelings and behavior, analyzing a current situation, raising questions and searching a meaning of experience. The purpose of the research is to reveal an experience of reflection by students trying to evaluate a practice of nursing.

72 second year general practice nursing students took place in the research. All of them had made five practices before the research. Prospective nurses were asked questions based on the use of reflection, analyzing specific situations of their future profession which they experienced during professional practices. The data were processed by a method of context analysis. Categories which were related to studied phenomenon had been distinguished. New experiences related to positive and negative evaluation of nursing reality were described and analyzed, and new future actions were considered in the reflections of the students.

The positive evaluations of nursing practices by prospective nursing specialists were a necessity to follow hygiene principles in nursing, to have a sincere and friendly attitude towards patients and to pursue nursing responsibly clinically. The reflections of the students showed these negative premises of nursing evaluation: an ignorance of hygiene principles, a lack of humanness towards patients, a social discrimination, a disregard of privacy of patients in teaching (informing) and a lack of communication in nursing.

Correspondence to: viktoria.piscalkiene@go.kauko.lt

Gauta 2013-07-08